

Cross-Cultural Research in Social Sciences and Behavioral Sciences

Journal of Organizational Innovation & Culture (Sarakham Journal), 12(2). 1-19

ISSN: 2730-3830(Online) ISSN: 1906-893X (Print)

<https://skjournal.msu.ac.th>

Accept Submission (xx/xx/xx) : Revisions Required (xx/xx/xx) : Accept Review (xx/xx/xx)

Gunniga Phansri,¹ Chaiporn Pongpisanrat,¹ Dussadee Lebkhao,¹ Bovornpot Choompunuch,¹
Phamornpun Yurayat,² Rungson Chomeya,³ Lakkana Sariwat,³ Wipanee Suk-erb,¹
Supachai Tuklang,^{1*} Sombat Tayruakham,⁴ Sukirin Amadbundit,¹ Araya Piyakun¹

¹Lecherer, Faculty of Education, Mahasarakham University

²Assistant Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University

³Associate Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University

³Associate Professor, Faculty of Education, Chiang Mai University

Citation

Phansri, G., Pongpisanrat, Ch., Dussadee, L., Choompunuch, B., Yurayat, P., Chomeya, R., Sariwat, L., Suk-erb, W., Tuklang, S., Tayruakham, S., Amadbundit, S., & Piyakun, A. (2021). Cross-Cultural Research in Social Sciences and Behavioral Sciences. Journal of Organizational Innovation & Culture (Sarakham Journal), Mahasarakham University, 12(2). 1-19.

Abstract

This article has three aims. The first is to present the ideas for all readers to have a better understanding regarding the meaning and importance of a cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences. The second is to show the similarities and differences of principles and methods between cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences and general research in terms of context and methodology. Finally, but importantly, the article reveals new perspectives of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences that lead to a current and future trend. The authors synthesize the essential information from books, textbooks and research papers, as well as their own research experience on cross-cultural research. At the beginning of the article, an introduction of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences is presented, followed by the methodology of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences. The last part of the article presents examples of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences in various contexts. This will be of assistance for readers to see some guidelines and benefits of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences. (Sarakham Journal Database Record Copyright 2021 Mahasarakham University, Thailand, all rights reserved)

Keyword : Research methodology, Social and Culture, Education, Psychology, Sociology

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

กรรณิกา พันธุ์ศรี,² ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์,¹ ดุษฎี เล็บขาว,¹ บวรพจน์ ชมภูณูช,¹
ภมรพรรณ ยูระยาตร์,² รังสรรค์ โฉมยา,³ ลักษณา สรีวัฒน์,³ วิภาณี สุขเอิบ¹
ศุภชัย ตู่กลาง,¹ สมบัติ ท้ายเรือคำ,⁴ สุทธิรินทร์ อามาตย์บัณฑิต,¹ อารยา ปิยะกุล¹

¹ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁴ รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อ้างอิง

กรรณิกา พันธุ์ศรี, ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์, ดุษฎี เล็บขาว, บวรพจน์ ชมภูณูช, ภมรพรรณ ยูระยาตร์, รังสรรค์ โฉมยา, ลักษณา สรีวัฒน์, วิภาณี สุขเอิบ, ศุภชัย ตู่กลาง, สมบัติ ท้ายเรือคำ, สุทธิรินทร์ อามาตย์บัณฑิต, และ อารยา ปิยะกุล. (2564). การวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. *วารสารสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, ปีที่ 12(2). หน้า 1 - 19.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ (1) นำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในเรื่องความหมาย และความสำคัญ (2) เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ความเหมือนและความแตกต่างกับการวิจัยแบบปกติโดยทั่วไป ทั้งในบริบทและวิธีการ (3) เพื่อให้ผู้อ่านได้เปิดโลกทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่เป็นแนวโน้มใหม่ที่มีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งบทความนี้ผู้อ่านใช้วิธีการสังเคราะห์ (Synthesis) หนังสือ ตำราเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนประสบการณ์ในการทำวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม โดยในตอนต้นของบทความนำเสนอเรื่องราวการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตอนกลางของบทความจะนำเสนอวิธีการทำวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์แบบข้ามวัฒนธรรม และตอนท้ายของบทความจะนำเสนอตัวอย่างของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในบริบทต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้อ่านได้มองเห็นแนวทางและประโยชน์ของการทำการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

คำสำคัญ : วิธีวิทยาการวิจัย, สังคมและวัฒนธรรม, การศึกษา, จิตวิทยา, สังคมวิทยา

การวิจัยข้ามวัฒนธรรม (Cross-Cultural Research)

การวิจัยข้ามวัฒนธรรม หมายถึง การศึกษาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ทำการศึกษาวิจัยภายใต้วัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป โดยเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาธรรมชาติและผลกระทบของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาข้อจำกัดทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในการวิจัยทาง

พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ นอกจากนี้ การวิจัยในลักษณะนี้ช่วยให้สามารถเปรียบเทียบผลการวิจัยในหัวข้อเดียวกัน แต่ดำเนินการภายใต้วัฒนธรรมที่ต่างกันว่า จะปรากฏข้อสรุปในแนวทางเดียวกันหรือต่างกันได้อีกด้วย สำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในสาขาทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เป็นการเปรียบเทียบที่ชัดเจนและเป็นระบบตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ภายใต้

เงื่อนไขทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเพื่อระบุ คุณลักษณะ รากเหง้าที่มา และกระบวนการที่เป็นสื่อกลางถึงการ เกิดขึ้นของความแตกต่างของพฤติกรรม (Eckensberger, 1972, p. 100 cited in Berry, Poortinga, Breugelmans, Chasiotis, & Sam, 2012, p. 3) การวิจัยเปรียบเทียบทาง วัฒนธรรมนั้นไม่ได้เป็นการปฏิเสธเอกลักษณ์ของแต่ละ คน ชาติพันธุ์วรรณาและข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย เปรียบเทียบกับสิ่งเดียวกันในลักษณะที่สังเกตเห็นได้ แม้ว่ามันอาจจะดูแตกต่างจากความเป็นจริง ซึ่งใน ปัจจุบันการศึกษาที่เกี่ยวกับมนุษย์สามารถใช้การศึกษา ข้ามวัฒนธรรมได้อย่างอิสระเพื่ออ้างถึงการเปรียบเทียบ ประเภทใดก็ได้ของวัฒนธรรมที่แตกต่าง ที่มีความหมาย เฉพาะเจาะจงมากขึ้น มุ่งเน้นการเปรียบเทียบอย่างเป็น ระบบที่เป้าหมายชัดเจนซึ่งจะตอบคำถามเกี่ยวกับ อุดมการณ์การแจกแจงความถี่ แนวโน้มและสาเหตุของ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (Ember, 2009, p. 11) การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม ถือเป็นแนวโน้มใหม่ของ การศึกษาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ใน สหรัฐและในกลุ่มประเทศทวีปยุโรป ที่เริ่มมีการศึกษากัน อย่างจริงจังเมื่อไม่นานมานี้ การศึกษาแบบข้าม วัฒนธรรมจะช่วยให้การประยุกต์องค์ความรู้ในเรื่อง พฤติกรรมดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายและ เป็นสากลมากขึ้น ความสำคัญของการวิจัยข้าม วัฒนธรรมนั้น เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางสังคมและ วัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้เหตุผลที่ทำให้การวิจัยข้ามวัฒนธรรมมี ความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ คือ การให้ความสำคัญใน เรื่องความหลากหลายของชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในแง่มุมมองของ การพัฒนา ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันในทุกพื้นที่ในโลก การ ละเลยความสนใจในเรื่องสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง กัน นำไปสู่ ปัญหาการเรียกร้องสิทธิ ความเสมอภาค และการเข้าถึงทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมยังทำให้เกิดการเชื่อม วัฒนธรรม ความร่วมมือระหว่างนักวิจัยเป็นแนวทางใน การมองวัฒนธรรมที่แตกต่าง และเป็นการป้องกันการ ครอบงำทางวิชาการจากชาติตะวันตก รวมทั้งทำให้เกิด

ความร่วมมือในการนำเสนอผลการวิจัยในระดับ นานาชาติเพื่อสร้างเครือข่ายของผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน

แนวคิดวิธีการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (Methodological Concepts in Cross-Cultural Research)

วิธีการวิจัยสำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ในทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่จะเน้นการวิจัยเชิงพรรณนา การศึกษาทุกด้านของชีวิตและกิจกรรม การวิจัยเชิง ประวัติศาสตร์ที่เน้นการสะสมทางประเพณีมากกว่า ปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม การศึกษาทางด้านบรรทัด ฐานที่เน้นกฎเกณฑ์ที่มีร่วมกันในการทำกิจกรรมของคน ในสังคม การศึกษาเชิงโครงสร้างและการก่อกำเนิดที่การ คำนวณรากเหง้าของการเกิดวัฒนธรรม ส่วนการวิจัยข้าม วัฒนธรรมทางด้านพฤติกรรมศาสตร์เน้นเรื่องการปรับตัว การแก้ปัญหา การเรียนรู้และอุปนิสัยของบุคคล การ ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมต่าง ๆ การมีปฏิสัมพันธ์กับ คนต่างวัฒนธรรม การวิจัยข้ามวัฒนธรรม มุ่งเน้นการ เปรียบเทียบเป็นสำคัญ ตอบคำถามเกี่ยวกับความเป็น สากล การนำไปใช้ในสภาพทั่วไป ศึกษาในวัฒนธรรม หนึ่งแล้วนำไปใช้ในวัฒนธรรมหนึ่ง ดังนั้นการวิจัยข้าม วัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์จึงเป็น การศึกษาที่เชื่อมโยงการอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ ภายใต้อิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่าง หลากหลายในสภาพการณ์ปัจจุบัน (Social Cultural Diversity)

อย่างไรก็ตามการวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีหลักการ ทางวิธีวิทยาการวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะ (Methodological Features of Cross-Cultural Research) บางครั้งอาจจะ มองว่าการวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับ การวิจัยกึ่งทดลอง (Cross-Cultural Research as Quasi-Experiments) มุ่งเน้นผลของการเปรียบเทียบเป็น สำคัญ ใช้ตัวอย่างที่มีอยู่ในสภาพจริงตามธรรมชาติ ซึ่ง บางครั้งก็ไม่มียุทธวิธีควบคุม อาจจะมีหรือไม่มีการจัด กระทำกับตัวแปรทดลอง อาจจะมีการควบคุมอิทธิพล ของตัวแปรเกิน หรือสถานการณ์เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ไม่ ต้องการศึกษาก็อาจจะไม่ผลต่อการศึกษาวินิจฉัย ซึ่งจะทำ

ให้ผลการวิจัยผิดพลาดไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยการวิจัยข้ามวัฒนธรรมถือหลักการที่สำคัญว่าไม่มีสูตรสำเร็จสำหรับวัฒนธรรม (Unpackaging Culture) และอคติความลำเอียงถือเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องระมัดระวังที่สุดสำหรับการศึกษาวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม (Bias as the Major Threat in Cross-Cultural Studies) ทั้งหมดที่สรุปมานี้ถือเป็นหลักและหัวใจสำคัญของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (van de Vijver & Leung, 2021, pp. 4 - 9)

ความเป็นสากล (Universality)

ความเป็นสากลเป็นประเด็นที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การวิจัยข้ามวัฒนธรรมเป็นการวิจัยที่มีลักษณะแตกต่างไปจากการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการอื่น ๆ ในแง่ที่ใช้การเปรียบเทียบเป็นสำคัญ การวิจัยแบบนี้จะช่วยตอบคำถามที่เป็นสากล และการนำไปใช้ในสภาพทั่ว ๆ ไปโดยไม่มีขีดจำกัดทางด้านวัฒนธรรม ผลการวิจัยในวัฒนธรรมหนึ่งอาจจะถูกนำไปใช้ในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ดังนั้นวิธีการแบบนี้จึงถือว่าเป็นแนวทางใหม่ในการ

แสวงหาองค์ความรู้ทางวิชาการ ทางการศึกษา ที่จะนำไปสู่ความคิดใหม่ ๆ อันเป็นแนวคิดหลัก

นอกจากนี้การวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น ผลการวิจัยที่ได้จะมาจากปัญหาความเป็นสากลของข้อค้นพบจากการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยในทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทฤษฎีและข้อมูลที่น่ามาใช้ มีพื้นฐานมาจากการอ้างอิงพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งพฤติกรรมมนุษย์มาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังนั้นถือว่าพฤติกรรมของมนุษย์ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยทำการสังเกต ทดลอง หรือรวบรวมข้อมูลการวิจัย การสรุปและการอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎีจึงอยู่ภายใต้อิทธิพลของการตีความเชิงวัฒนธรรมนั้นๆ ไม่ได้ปลอดจากอิทธิพลของวัฒนธรรมอย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น ความเป็นสากลในเรื่องของความก้าวร้าว (Kornadt, Hayashi, Tachibana, Trommsdorff, & Yamauchi, 1992, pp. 250-268) ที่สามารถแสดงได้ดังนี้

Table 1 Preventing internationalization in aggression

attribute	Internationalization		
	Biological properties	All Cultures	Some cultures
The cause of aggression	Universal	Universal	Not universal
Aggression to other people	Universal	Universal	Universal
Bias according to gender status	Unavailable	Universal	Not universal
Motivation	Not universal	Not universal	Universal
Aggression as a learning	Not universal	Universal	Universal
Behavior pattern	Not universal	Not universal	Universal
Behavior Control pattern	Not universal	Not universal	Universal

ความก้าวร้าวสามารถตรวจสอบได้ในแง่ของโครงสร้าง โดยเราสามารถตรวจสอบได้ในฐานะที่เป็น การกระทำ หรือที่เป็นเจตคติต่อความก้าวร้าว ซึ่งสามารถเทียบเคียงได้ในระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากความก้าวร้าวมีลักษณะของความเป็นสากลค่อนข้างมาก ในหลายลักษณะ เช่น สาเหตุ ลักษณะของการเกิด อคติ

ทางสังคมและการมองความก้าวร้าวในฐานะที่เป็น พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามในการเก็บ ข้อมูลอาจจะมีปัญหาในเรื่องของภาษาที่ใช้ เนื่องจาก เนื้อหาที่ใช้ในแบบวัดจะก่อให้เกิดโครงสร้างหรือมโน ภาพในการตอบแบบวัดได้อย่างถูกต้องตรงกัน หรือมีความสมบูรณ์เหมือนกันมากกว่า 1 ภาษาได้หรือไม่

บางอย่างอาจจะทำได้ในภาษาหนึ่งแต่ทำไม่ได้ในอีกภาษาหนึ่ง จึงเป็นเรื่องที่นักวิจัยข้ามวัฒนธรรมจะต้องพิจารณาอย่างเคร่งครัด

อนุกรมวิธานว่าด้วยการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (A Taxonomy of Cross-Cultural Research)

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีลักษณะของการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างกันไปในสามมิติ ดังนี้คือ มิติแรกคือ การทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐาน ซึ่งในการวิจัยเชิงสำรวจนักวิจัยอาจจะไม่มีภาพที่แน่นอนเกี่ยวกับผลของการศึกษาที่จะมาจากการศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรมเนื่องจากความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างที่นักวิจัยคาดหวัง โอกาสทุกอย่างเป็นไปได้เมื่อนักวิจัยเข้าสู่วัฒนธรรมที่พวกเขาไม่รู้จักคุ้นเคย หรือการทบทวนวรรณกรรมอาจจะยังมีไม่เพียงพอสำหรับการตั้งสมมติฐานว่าผลการเปรียบเทียบจะออกมาแตกต่างหรือไม่แตกต่างกัน มิติที่สอง คือ การใช้ตัวแปรด้านบริบทต่าง ๆ เพื่ออธิบายวัฒนธรรม ความแตกต่างและหรือการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับตัวแปรทางด้านบริบทที่อาจเป็นไปได้ในประชากรของการศึกษาในสภาพธรรมชาติ ซึ่งจะมีตัวแปรทางด้านบริบทมากมาย เช่น ระดับการศึกษา อายุ สถานภาพสมรส คุณลักษณะต่าง ๆ ทางจิตวิทยา (บุคลิกภาพ เจตคติ ความเชื่อ รูปแบบความรู้ ความเข้าใจ ฯลฯ) ตัวแปรบริบทเหล่านี้สามารถทำให้เกิดความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมได้ และมิติที่สาม คือ ความแตกต่างระหว่างโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ แม้ว่าการวิจัยข้ามวัฒนธรรมจะมุ่งเน้นไปที่ความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและพยายามระบุถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของตัวแปรเหล่านั้น ในการวิจัยข้ามวัฒนธรรมก็ต้องไม่ลืมว่ายังมีมิติโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศครอบอยู่ (van de Vijver & Leung, 2021, pp. 25-29; Halford, & van de Vijver, 2020, pp. 3-9)

ระเบียบวิธีและการออกแบบ (Methods and Design)

แนวทางหลักในการทำวิจัยสำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม คือ การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งอาจจะทำการศึกษาได้ในสองลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการศึกษาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่น การใช้แบบวัด (Psychometric) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบทดสอบ (Test) การสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey) การศึกษาแบบกึ่งการทดลอง (Quasi-Experiment) การศึกษาในห้องปฏิบัติการ (Laboratory) การศึกษาด้วยการจัดกระทำต่าง ๆ ในสังคม (Intervention) หรือลักษณะที่สองศึกษาจากแหล่งข้อมูล ทางด้านประชากรประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมชาติพันธุ์วรรณา โดยทำการเก็บข้อมูลอย่างลึกซึ้งซึ่งในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการศึกษาในลักษณะที่สองนี้ อาจจะใช้การวิเคราะห์ชุมชน (Community Analysis) หรือวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ (Documentary Analysis) หรือการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) ซึ่งการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมจะต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) โดยในกระบวนการเก็บข้อมูล นักวิจัยจะต้องเก็บด้วยเครื่องมือหรือวิธีการวัดที่เป็นลักษณะเดียวกันในแต่ละวัฒนธรรม (ในแง่ของโครงสร้างทางภาษา การมโนภาพและความเข้าใจที่มีต่อเนื้อหาของการวัด) ทั้งนี้สิ่งที่ถูกวัดอาจจะมี ความแตกต่างกันแต่จะมีบทบาทเหมือนกันในแต่ละวัฒนธรรม (ความเป็นสากล) หรือพฤติกรรมเดียวกันแต่มีความหมายที่แตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม โดยในมิติการวัด ผู้วิจัยจะต้องมีความแน่ใจว่าเนื้อหาในการวัดตัวแปรนั้นๆ มีความเหมาะสมในเชิงวัฒนธรรม มีความเป็นสากลพอที่จะนำไปใช้ในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม โดยแบบวัดจะมีการคำนึงถึงเรื่องราวและเนื้อหาของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวัด ในเรื่องของการแปลผลแบบวัดการวิจัยข้ามวัฒนธรรมจะขจัดปัญหาความเข้าใจไม่ตรงกันอันเนื่องมาจากการแปล ด้วยวิธีการแปลกลับอีกครั้ง (Back Translating) อธิบายได้ว่า หลังจากที่มีการแปลแบบวัดจากภาษาไทย ไปเป็นภาษาอังกฤษด้วยผู้แปลคนทีหนึ่งแล้ว จะทำการแปลจากภาษาอังกฤษ

กลับมาเป็นภาษาไทย ด้วยผู้แปลคนที่สอง จากนั้นนำเอาไปเปรียบเทียบกับต้นฉบับเดิมที่เป็นภาษาไทยเพื่อพิจารณาว่ามีความสอดคล้องตรงกันมากน้อยแค่ไหน อย่างไร โดยสรุปหลักการของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมคือการคำนึงถึงความเท่าเทียม (Equivalence) อคติในเรื่องของการเปรียบเทียบ (Bias) แหล่งที่มาของข้อมูล (Sources) และการตรวจสอบข้อค้นพบของการวิจัย (Detection) (van de Vijver & Leung, 2021, pp. 11 - 22)

ปัจจุบันการวิจัยข้ามวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์กระแสหลักและมีผลกระทบสำคัญในการศึกษาแบบจำลองแนวคิดของพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของวิธีการศึกษาทางจิตวิทยาสังคม ระเบียบวิธีการวิจัยแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาใช้กับการศึกษาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมได้ (Matsumoto, Fons, & Vijver, 2010, pp. 273-298) ดังนั้นในการศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตแบบข้ามวัฒนธรรมนี้ จะเป็นการศึกษาที่ช่วยทำความเข้าใจและสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์มากยิ่งขึ้น

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling of Participants)

การศึกษาการเปรียบเทียบวิธีการหรือรูปแบบของการศึกษาเชิงความสัมพันธ์ การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงเส้น สำหรับการวิจัยโดยปกติจะไม่สนใจตัวอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการตรวจสอบ แต่สำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมการสุ่มอ้างอิงไปยังประชากรขนาดใหญ่โดยตัวอย่างที่มีขนาดไม่มากนักเป็นเรื่องที่อาจมีความจำเป็น (van de Vijver & Leung, 2021, pp. 32 - 34) ตัวอย่างของการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน ทฤษฎีการสุ่มตัวอย่างบอกเราว่าการอนุมานขนาดตัวอย่างจะต้องมีความเท่าเทียมกันเท่านั้น แต่การวิจัยข้ามวัฒนธรรมอาจจะมีข้อจำกัดหลายอย่างมากกว่าการวิจัยโดยทั่วไป ดังนั้นอาจจะต้องใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างบางรูปแบบ หรือการกำหนดขนาด

ตัวอย่างสำหรับการสำรวจระหว่างประเทศที่มีขนาดใหญ่ ด้วยกรอบวิธีคิดบางอย่างที่ตอบสนองต่อข้อจำกัดนั้น ตัวอย่างการวิจัยข้ามวัฒนธรรมเรื่อง พื้นที่ทางสังคมและรูปแบบการใช้ชีวิต : การศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย-ออสเตรเลีย) (Chomeya & Piyakul, 2020, pp. 31-40) ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างจากงบประมาณของการวิจัยเป็นหลัก โดยตัวอย่างของการศึกษาทั้งหมดได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มาจากทุกคณะฯ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย และมหาวิทยาลัยโมนาช เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย มหาวิทยาลัยละ 100 คน ได้ตัวอย่างจำนวน 200 คน ทั้งนี้ โดยถือว่า จำนวนตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวอย่างสองกลุ่ม แม้ว่าการประมาณจากตัวอย่างที่มี 1,000 รายมีแนวโน้มที่จะประมาณค่าพารามิเตอร์ได้มากกว่า แต่การประมาณค่าพารามิเตอร์จากประชากรด้วยจำนวนตัวอย่าง อย่างน้อย 100 คน ก็สามารถทำได้และให้การประมาณค่าในระดับที่ยอมรับได้ (Healey, 2015, p. 153 - 154) ข้อควรระวังเกี่ยวกับขั้นตอนนี้ คือ การทดสอบจะไม่น่าเชื่อถือหากความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่ม ไม่เท่ากัน หากมีข้อสงสัยผู้วิจัยก็ควรจะทำการตรวจสอบก่อน ถ้าความแปรปรวนพิสูจน์แล้วว่าไม่เท่ากันและขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก สองกลุ่มรวมกันมากกว่าหรือเท่ากับ 30 ค่าวิกฤตจะถูกประมาณค่าโดยการทดสอบค่าซี (z) เพื่อความสะดวก แต่ถ้าสองตัวอย่างมีขนาดใหญ่ (แต่ละกลุ่มมีตัวอย่างมากกว่าหรือเท่ากับ 30 ขึ้นไป) ก็จะให้ผลการประมาณที่ดีได้ (Dowdy, Wearden, & Chilko, 2004, pp. 190 - 196)

การยกระดับมาตรฐานความเที่ยงตรงของการวัด (Measurement Validity Enhancement)

มาตรฐานของการวิจัยสำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม เป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาในลำดับแรก ทั้งนี้ เพื่อการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบในเรื่องของภาษาและการใช้สำนวนถ้อยคำในข้อคำถามว่ามีความถูกต้องเหมาะสม

กับตัวอย่างของการศึกษาหรือไม่และตรงตามความหมายของแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้นหรือไม่อย่างไร รวมทั้งมีส่วนวนที่ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านแล้วเข้าใจความหมายและสามารถตอบได้ตรงกับประเด็นที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงให้มีความถูกต้องและเหมาะสมมากที่สุด หลังจากนั้นจึงนำเอาแบบวัดไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งรวมทั้งการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างทางทฤษฎี (Construct Validity) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) หากผลการวิเคราะห์พบว่า (Tabachnick, Fidell, & Ullman, 2018, pp. 476 - 527) ค่าสถิติสุดท้าย (Final Statistics) แสดงจำนวนองค์ประกอบ ครบตามทฤษฎีและแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรได้ ทุกองค์ประกอบมีผลการวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ (ทุกองค์ประกอบมีค่า Eigenvalues มากกว่า 1) จึงจะถือว่าแบบวัดมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างทางทฤษฎีในระดับที่น่าพอใจ (Kemp, Snelgar, Brace, & Harrison, 2021, p. 387) หลังจากนั้นผู้วิจัยก็ดำเนินการปรับปรุงแบบวัดอีกครั้งหนึ่งก่อนนำเอาแบบวัดไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนการพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือในชุดต่างๆ โดยใช้สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ของสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Biserial Correlation Coefficient) ซึ่งใช้เกณฑ์ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าตามระดับจำนวนตัวอย่างของการ Tryout และผลการทดสอบพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความสามารถในการจำแนกสูง (McIver & Carmines, 1981, p. 24; Gravetter, Wallnau, Forzano, & Witnauer, 2021) สุดท้ายคือการพิจารณาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค ซึ่งตามเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ค่าน้อยกว่า .50 ถือว่าใช้ไม่ได้ (Unacceptable) ค่ามากกว่า .50 ขึ้นไปถึง .60 ถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับ

ต่ำ (Poor) ค่ามากกว่า .60 ขึ้นไปถึง .70 ถือว่ายังมีข้อเคลือบแคลงสงสัย (Questionable) ค่ามากกว่า .70 ขึ้นไปถึง .80 ถือได้ว่ามีระดับค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้โดยทั่วไปในการวิจัยโดยทั่วไป (Acceptance) ค่ามากกว่า .80 ขึ้นไปถึง .90 ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นในระดับดี (Good) และ ค่ามากกว่า .90 ขึ้นไป ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นในระดับยอดเยี่ยม (Excellent) (George & Mallery, 2020, p. 244) สำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาคควรมีค่ามากกว่า .80 ขึ้นไปเพื่อให้ผลของการวิจัยอยู่ในมาตรฐานที่ดี แม้ว่าค่าความเชื่อมั่นต่ำสุดที่จะยอมรับได้ในงานวิจัยโดยปกติทั่วไปคือเท่ากับ .7 ขึ้นไป (Kemp, et al., 2021, p. 409) ก็ตาม

ตัวอย่างการวิจัยข้ามวัฒนธรรมเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมความก้าวร้าวในการขับขี่ของนิสิตมหาวิทยาลัย : การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม ไทย, อินโดนีเซียและออสเตรเลีย (Chomeya & Piyakul, 2012, pp. 26-29) ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างแบบวัดต้นฉบับในภาษาไทยขึ้นมาก่อน หลังจากพัฒนาแบบวัดต้นฉบับในภาษาไทยเสร็จและผ่านการหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการแปลจากต้นฉบับภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Translation) จากนั้นก็ให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาต่างประเทศแปลจากฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย (Back translation) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาทางภาษาให้มีความใกล้เคียงกัน หรือมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด โดยในกระบวนการพัฒนาหากพบว่ามีความแตกต่างก็ต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ความหมายตรงตามต้นฉบับมากที่สุด หรือมีความหมายเหมือนกันแทบทุกประการ ทำการตรวจสอบการแปลและความหมายเดิมอีกครั้งและทำการแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษปรับและเรียบเรียงจนมีข้อความใกล้เคียงต้นฉบับ โดยคำนึงถึงมาตรฐาน ความสุภาพ แนวปฏิบัติตามวัฒนธรรมนั้นๆ ส่วนในฉบับภาษาอินโดนีเซีย ได้ดำเนินการสร้างดังนี้ คือ หลังจากพัฒนาแบบวัดต้นฉบับในภาษาอังกฤษเสร็จ ผู้วิจัยดำเนินการแปลจากฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาอินโดนีเซีย (Translation)

จากนั้นก็ให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาต่างประเทศแปลจากฉบับภาษาอินโดนีเซียมาเป็นภาษาอังกฤษ (Back translation) และแปลจากฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาทางภาษาว่ามีความใกล้เคียงกัน หรือแตกต่างกันมากน้อยเพียงใดกับต้นฉบับในภาษาไทย หากพบที่มีความแตกต่างก็อาจดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ความหมายตรงตามต้นฉบับมากที่สุด หรือมีความหมายเหมือนกันทุกประการ ทำการตรวจสอบการแปลและความหมายเดิมอีกครั้งและทำการแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษและแปลไปเป็นภาษาอินโดนีเซียอีกครั้งหนึ่ง โดยปรับและเรียบเรียงจนมีข้อความใกล้เคียงต้นฉบับ และคำนึงถึงมาตรฐาน ความสุภาพ แนวปฏิบัติตามวัฒนธรรมนั้น ๆ เป็นสำคัญ (Chan, Nguyen, & Tran, 2018, pp. 43-45) ซึ่งการทำให้แบบวัดสำหรับการศึกษาวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมให้มีความเท่าเทียมกันถือเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก ดังนั้น การประเมินความเท่าเทียมกันของแบบทดสอบในภาษาต่าง ๆ นักวิจัยจึงมีความสำคัญอย่างที่สุด (Hedrih, 2020, p. 99) ซึ่งในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมที่ศึกษาในตัวอย่างหลาย ๆ ประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญในประเด็นนี้ เช่น การศึกษาของ Dao-Tran, Seib, Jones, and Anderson (2018, pp. 1-7) ซึ่งทำการศึกษาคำเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับสุขภาพ ความเกี่ยวข้องระหว่างปัจจัยทั้งสองในหญิงสูงวัยในประเทศเวียดนามและประเทศออสเตรเลีย และงานการศึกษาของ Ozkana, Lajunen, Chliaoutakisc, Parker, and Summala (2006, pp. 1011-1018) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการขับขี่ (รูปแบบการใช้ชีวิตแบบหนึ่ง) โดยทำการศึกษาคำเปรียบเทียบ 6 ประเทศ ในประเด็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ ทักษะการรับรู้และทักษะด้านความปลอดภัยสัมพันธ์กับขีดจำกัดความเร็ว เป็นการสำรวจทักษะการขับขี่ในกลุ่มตัวอย่างจากอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ กรีซ อิหร่านและตุรกี นอกจากนี้ในงานการศึกษาวิจัยของ Frambach, Driessen, Chan, Vleuten, and Van

der (2012, pp. 738-747) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การทบทวนประเด็นโลกาภิวัตน์เกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานว่าส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างไร ทั้งนี้ เนื่องจากบริบทการศึกษาและแนวทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม เก็บตัวอย่างจากโรงเรียนแพทย์สามแห่งในภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ในเอเชียตะวันออกเฉียง และยุโรปตะวันตกตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่าให้คำตอบว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก็สามารถนำไปใช้ในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้ ซึ่งการที่งานวิจัยที่ยกตัวอย่างในข้างต้นจะให้ข้อสรุปของผลการวิจัยข้ามวัฒนธรรมที่ถูกต้อง ได้นั้นแสดงว่ามาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต้องไม่มีความแตกต่างกัน จึงจะสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาทำการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัยทุกประการ

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีเทคนิคและแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่หลายแนวทาง ขึ้นอยู่กับประเด็นในการศึกษาของการวิจัยนั้น ๆ เช่น การวิเคราะห์เบื้องต้น (Preliminary Analyses) การวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับอคติต่าง ๆ (Item Bias Analysis) การวิเคราะห์เทคนิคเชิงโครงสร้าง (Structure-Oriented Techniques) การวิเคราะห์โครงสร้างภายใน (Internal Structure Analysis) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationships) เทคนิคการวิเคราะห์เชิงระดับ (Level-Oriented Techniques) ขนาดอิทธิพล (Effect Sizes) วิเคราะห์โดยไม่มีตัวแปรบริบท (Analyses without Context Variables) วิเคราะห์ตัวแปรภายใต้บริบท (Analyses with Context Variables) การวิเคราะห์ตัวแปรกำกับและตัวแปรคั่นกลาง (Mediation and Moderation Analysis) การวิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel Analysis) การวิเคราะห์ระดับของผลรวมและทิศทางโครงสร้าง (Combinations of Level- and

Structure Orientations) ฯลฯ (van de Vijver & Leung, 2021, pp. 64 - 137) ซึ่งการวิเคราะห์เหล่านี้ผู้อ่านสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากตำราเกี่ยวกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม โดยคณะผู้เขียนจะไม่ได้นำเสนอรายละเอียดในบทความนี้

ตัวอย่างงานวิจัยที่ทำการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

Hofstede and McCrae (2004, pp. 38 – 52) ได้ทำการศึกษาทบทวนรูปแบบบุคลิกภาพและวัฒนธรรม ความเชื่อมโยงลักษณะและมิติทางวัฒนธรรม โดยทำการศึกษารูปแบบทางด้านบุคลิกภาพ ในแต่ละยุคสมัย เปรียบเทียบลักษณะทางด้านบุคลิกภาพของคนสมัยก่อน (ศตวรรษที่ 18) กับบุคลิกภาพของคนในศตวรรษที่ 20 เพื่อนำเสนอมุมมองทางด้านบุคลิกภาพ รูปแบบพฤติกรรมต่างๆ การใช้ชีวิต ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านบุคลิกภาพภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป

Özkana, Lajunenb, Chliaoutakisc, Parkerd, and Summala (2006, pp. 1011-1018) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการขับขี (รูปแบบการใช้ชีวิตแบบหนึ่ง) โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบ 6 ประเทศ จุดมุ่งหมายแรกของการศึกษาครั้งนี้คือเพื่อศึกษาความสามารถในการประยุกต์ใช้ ทักษะการรับรู้และทักษะด้านความปลอดภัย สัมพันธ์กับขีดจำกัดความเร็ว เป็นการสำรวจทักษะการขับขีในกลุ่มตัวอย่างจากอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ กรีซ อิหร่านและตุรกี โดยมีสมมุติฐานว่า ทักษะการรับรู้และทักษะ ทักษะด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย และการมีส่วนร่วมในอุบัติเหตุทางถนน และเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการรับรู้และทักษะด้านความปลอดภัย กับการได้รับโทษทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจราจร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน จาก 6 ประเทศ ผลการวิจัยพบว่าทักษะการรับรู้และทักษะด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและการมีส่วนร่วมในอุบัติเหตุทางถนน

ในประเทศในยุโรปตะวันตกมากกว่ากรีซ อิหร่านและตุรกี ที่พบว่าไม่สอดคล้องกันระหว่างทักษะการรับรู้และทักษะด้านความปลอดภัย แต่การรับรู้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและการมีส่วนร่วมในอุบัติเหตุทางถนน

Dao Tran, Charlotte, Lee, and Debra (2014, pp. 1 – 7) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับสุขภาพ ความเกี่ยวข้องระหว่างปัจจัยทั้งสองในหญิงสูงวัยในประเทศเวียดนามและประเทศออสเตรเลีย เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกลุ่มตัวอย่างหญิงสูงอายุจำนวน 305 คน ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการทดสอบทางสถิติด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ในประเทศเวียดนาม ลักษณะรูปแบบการบริโภคอาหารอายุ และสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับสุขภาพกาย การออกกำลังกายเกี่ยวข้องกับความสุขภาพจิต ส่วนประเทศออสเตรเลียการออกกำลังกายเกี่ยวข้องกับความสุขภาพกาย กิจกรรมการออกกำลังกายและดัชนีมวลกายมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุขภาพกาย ส่วนตัวแปรด้านอายุ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการนอนหลับมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุขภาพจิต ส่วนในประเทศเวียดนาม อายุ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การนอนหลับมีความสัมพันธ์กับความสุขภาพกาย ความแตกต่างชี้ให้เห็นอิทธิพลของรูปแบบการใช้ชีวิตที่ส่งผลต่อสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่แตกต่างกันในสองประเทศ

สรุป

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมในทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมและบริบททางสังคมที่เป็นสากล การวิจัยที่มุ่งตอบคำถามว่า ทฤษฎีและผลวิจัยในวัฒนธรรมหนึ่งนำไปใช้ในอีกวัฒนธรรมหนึ่งได้หรือไม่ การเน้นวัฒนธรรมเฉพาะแห่ง มุ่งชี้ให้เห็นความแตกต่างในการตีความ การเปรียบเทียบผลวิจัยในเชิงอภิปรายมากกว่าในเชิงประจักษ์ การตรวจสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม เช่น ผลของ

วัฒนธรรมสากล ต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยอาศัยวิธี
วิทยาการวิจัยที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อ
ประเด็นปัญหาการวิจัยที่มีความทันสมัย ดังนั้นการวิจัย
ในลักษณะนี้จะเป็นการวิจัยที่ได้รับการส่งเสริมและ

สนับสนุนให้มีการวิจัยในโครงการต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อ
ผลประโยชน์ในแง่มุมมองของการพัฒนาพื้นที่ต่าง ๆ อย่าง
เท่าเทียม

References

- Berry, J.W., Poortinga, Y.H., Breugelmans, S.M., Chasiotis, A., & Sam, D.L. (2012). *Cross-cultural psychology: research and applications*. Cambridge University Press.
- Chan, K. T., Nguyen, T. H., & Tran, T. V. (2018). *Developing cross-cultural measurement in social work research and evaluation*. Oxford University Press.
- Chomeya, R., & Piyakul, P. (2012). The study on student's aggressive driving behavior in university : cross-cultural research (Thailand, Indonesia, Australia). *Higher Education of Social Science*, 3(3), 26 – 29. doi.org/10.3968/j.hess.1927024020120303.1356
- Chomeya, R., & Piyakul, A. (2020). Social Space and Life Style: Cross-Cultural Research (Thai Australia). *Rajabhat Maha Sarakham University Journal*, 14(2), 31-41. [In Thai]
- Dao-Tran, TH., Seib, C., Jones, L., & Anderson, D. (2018). A cross-cultural comparison of health-related quality of life and its associated factors among older women in Vietnam and Australia. *BMC Research Notes*, 11(174), 1 – 7. doi.org/10.1186/s13104-018-3282-0
- Dowdy, S, Wearden, S. & Chilko, D. (2004). *Statistics for research* (3rd ed). Wiley-Interscience A JOHN WILEY & SONS, INC.
- Ember, C. R. (2009). *Cross-cultural research methods*. AltaMira Press.
- Frambach, J. M., Driessen, E. W., Chan, L. C., Vleuten, C. P., & Van der, M. (2012). Rethinking the globalisation of problem based learning: how culture challenges self directed learning. *Medical Education*, 46(8), 738-747. doi.org/10.1111/j.1365-2923.2012.04290.x
- George, D., & Mallery, P. (2020). *IBM SPSS statistics 26 step by step: a simple guide and reference*. Routledge.
- Gravetter, F. J., Wallnau, L. B., Forzano, L. B., & Witnauer, J. E. (2021). *Essentials of statistics for the behavioral sciences*. Cengage Learning.
- Halford, K. W., & van de Vijver, F. J. R. (2020). *Cross-cultural family research and practice*. Academic Press.
- Healey, J. F. (2015). *The essentials of statistics: a tool for social research*. Wadsworth Publishing.
- Hedrih, V. (2020). *Adapting psychological tests and measurement instruments for cross-cultural research: an introduction*. Routledge.
- Hofstede, G., & McCrae, R. R. (2004). Personality and culture revisited: linking traits and dimensions of culture. *Cross-cultural research*, 38(1), 52-88. doi.org/10.1177/1069397103259443
- Kemp, R., Snelgar, R., Brace, N., & Harrison, V. (2021). *SPSS for psychologists*. Red Globe Press.

- Kornadt, H. J., Hayashi, T., Tachibana, Y., Trommsdorff, G., & Yamauchi, H. (1992). Aggressiveness and its developmental conditions in five cultures, 250-258. In: Iwawaki, S., Kashima Y., & Leung, K. (Eds) *Proceedings of Innovations in Cross-cultural Psychology*. Swets & Zeitlinger.
- Matsumoto, D., Vijver, F. J. R. & van de. (2020). *Cross-cultural research methods in psychology*. Cambridge University Press.
- Mclver, J. P., & Carmines, E. G. (1981). *Unidimensional scaling*. Sage Publications.
- Özkana, T., Lajunenb, T., Chliaoutakisc, J. E., Parkerd, D., & Summalaa, H. (2006). Cross-cultural differences in driving skills: a comparison of six countries. *Accident Analysis & Prevention*, 38(5), 1011-1018. doi.org/10.1016/j.aap.2006.04.006
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2018). *Using Multivariate Statistics (7th edition)*. Pearson.
- van de Vijver, F. J. R., & Leung, K. (2021). *Methods and data analysis for cross-cultural research*. Rosedog Press.